

Dato: 08.09.2026

Prosjektbeskrivelse

Praksisbygg TVS – Dalane

Prosjektets navn:	Praksisbygg TVS - Dalane
Prosjektnummer:	A948
Oppdragsgiver:	AFK
Tiltakets adresse:	Dalaneveien 45
Postnummer / Poststed	4618 Kristiansand
Gårdsnummer/ Bruksnummer:	151/393
Bygningstype:	Industribygg
Forfatter:	Boris Petrovski, ARK
Dokument type:	Kort prosjekt beskrivelse

Overordnet mål

Agder fylkeskommune og Tangen videregående skole har utarbeidet et prosjektmandat som redegjør for overordnet mål i prosjektet.

Agder fylkeskommune leier i dag et industribygg på om lag 1000 kvm på Høie fabrikker på Mosby som en midlertidig løsning for elementproduksjon – prefabrikkering i regi av elever ved Tangen. Disse lokalene ivaretar ikke funksjonskravene på en best mulig måte, da særlig ift. takhøyde, kraner, adkomst og arbeidsmiljø.

Agder fylkeskommune vedtok i desember 2025. å avsette investeringsmidler for å etablere et nytt praksisbygg for bygg- og anleggsteknikk for Kristiansandsregionen på Dalane.

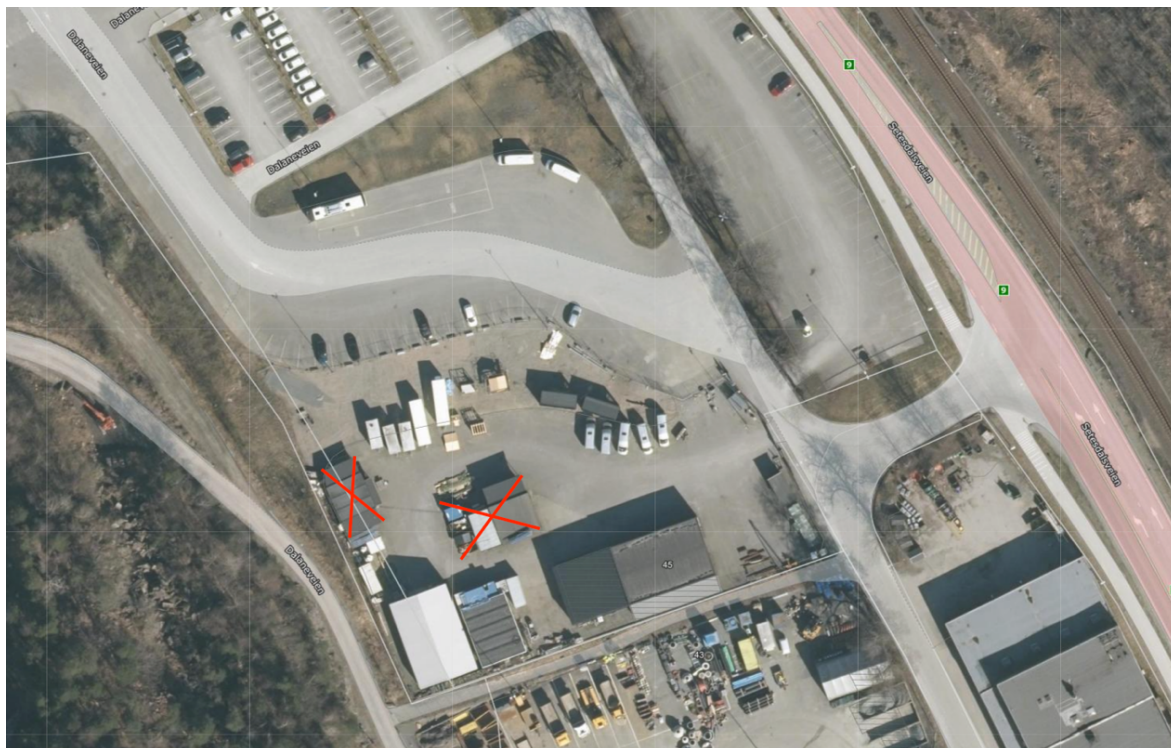
Permanente fasiliteter i egne produksjonshallene vil gi bedre forutsetninger for eksterne oppdrag og produisering av egne konstruksjoner. Tørr og effektiv produksjon gir kortere byggetid og bedre samhandling mellom fagområdene. Samtidig styrkes koblingen mellom teori og praksis, og elevene får større eierskap til prosjektene og mer relevant erfaring fra kundearbeid. Prefabrikasjon gir også miljøgevinster og støtter læreplanens mål om bærekraftig utvikling.

Lokalisering og tomteforhold

Det er planlagt etablert et nytt produksjonsanlegg på eiendommen gnr./bnr. 151/393 på Dalane i Kristiansand, som eies av Agder fylkeskommune. Største del av tomten benyttes i dag til bussanlegg, mens den sørlige delen disponeres av Tangen videregående skole og inneholder fjernlagere med noen kontor/felles arealer og tilhørende fasiliteter. Dagens terreng ligger ved kote rundt +28,0.

Eiendommen er i reguleringsplanen for Rv9 SETESDALSVEIEN, strekningen DALANE – YTRE STRAI, felt In9 regulert til industri og håndverksbedrifter med tilhørende anlegg. Bebyggelsen kan oppføres med maksimal gesimshøyde 10 m over ferdig planert terreng, men det kan tillates større byggehøyde etter kommunens skjønn.

Den sørlige delen av tomten vurderes som godt egnet for etablering av det nye praksisbygget, både med hensyn til eksisterende arealbruk og tilgjengelighet. Det er planlagt etablering av parkeringsplasser for minibusser (elektriske) og personbiler på området. Arealet hvor bygget er ønskelig oppført, er i dag hovedsakelig gruslagt og delvis asfaltert areal. Det finnes også eksisterende lager- og servicebygg på tomten som forutsettes revet. Mot vest grenser tomten til bratt terreng med skog og synlig berg. Mot nord ligger en større parkeringsplass tilknyttet bussanlegget. Adkomst til anlegget skjer via en inngjerdet port på østsiden.

Figur 1. Eksisterende bebyggelse på eiendommen

Risiko og sårbarhet

Det er utført en gjennomgang av viktige risikomomenter for området. NVEs aktsomhetskart viser grunnforhold som har noen innvirkning for ny bebyggelse og bør undersøkes nærmere i den videre prosjekteringen og grunnundersøkelser ved grunnarbeider. Det er avdekket grunnforurensning i området. Det er utarbeidet tiltaksplan for håndtering av forurenset grunn.

Plan- og byggesaksprosess

Det pågår for tiden en prosess med søknad om mindre endring av gjeldende reguleringsplan hos planavdelingen. Endringen gjelder omregulering til undervisningsformål som en underordnet del av industri- og næringsvirksomheten. Byggesaksprosessen planlegges igangsatt umiddelbart etter at endringen av reguleringsplanen er godkjent.

Byggeprogram, planløsning og arealer

Praksisbygget utformes som et industribygg for elementproduksjon med to produksjonshaller, tilhørende støttefunksjoner, sikkerhetstreningssenter og utendørs lager. Sammen utgjør total **BYA ca 1855 m²**. Anlegget består av følgende deler:

- produksjonshall 1 for tømmer avdeling
- produksjonshall 2 for mur og betong avdeling
- fellesbygg for støtende fasiliteter
- sikkerhetstrening senter
- flisfyringsanlegg
- utendørs lager med tak

Produksjonshall 1 og 2 er samlet i ett stort, langstrakt bygningsvolum og er adskilt med innvendig skillevegg.

Produksjonshall 1 – BTA 845m²

Denne hallen vil benyttes til produksjon av prefabrikkerte treelementer/moduler. Arbeid vil foregå på stasjoner hvor enkelte elementer lages. Den innredes med fire mobile arbeidstasjoner-monteringsjigger for elementproduksjon, flere sagbord samt nødvendig verktøy, utstyr og oppbevaringsskap langs ytterveggene. Hallen utstyres med traverskran som dekker hele hallens lengde. I den ene enden etableres en mesanin på ca 160m² gulvareal til lagring og ventilasjonsrom i 2. etasje. Under mesaninen plasseres blant annet el-rom og kompressor rom. Langs de lange fasadene etableres det to porter, én på hver side. Porten mot sør, i nærheten av det åpne lageret, benyttes for innkjøring, mens den andre i nord benyttes for utkjøring av kjøretøy. Det er planlagt å ha 15 elevene som kan produsere samtidig i denne hallen.

Produksjonshall 2 – BTA 417m²

Denne hallen benyttes til produksjon av prefabrikkerte betong elmeneter og praktisk opplæring i oppføring av murvegger. Den innredes med nødvendige maskiner, verktøy og annet produksjonsutstyr, samt oppbevaringsskap langs ytterveggene. Det etableres traverskran som dekker hele hallens lengde. Langs den ene fasaden etableres en mesanin på ca 80m² gulvareal med lagerareal i 2. etasje, mens det under mesaninen blant annet plasseres rom for fjernvarme og sprinkleranlegg. I gavlfasaden etableres en port for inn- og utkjøring av varer, elementer og kjøretøy. Hallen dimensjoneres for samtidig produksjon og praktisk opplæring av inntil 15 elever.

Fellesbygg – BTA 575 m²

Dette bygningsvolumet er tilknyttet begge produksjonshallene og inneholder fellesfunksjoner. Bygget er utformet som et treetasjes bygg med 2 sett pauserom, kjøkken og kontor i 1. etasje, 2 sett garderobeanlegg i 2. etasje og arealer for driftspersonell i 3. etasje og installasjonsrom. Hver sett av garderobefasilitetene inneholder kjønnsdelte garderober og dusjer for elever, samt egen garderobe for lærere tilknyttet hver hall. Garderobearealer har eget adkomst til hallene via sluser og trapper i hallene. Personalinngangen er plassert i dette bygget og har forbindelse til hallen via pausearealene. Øvre etasjer og arealer nås via kommunikasjonsveier, trappegang og løfteplattform.

Sikkerhetstrening senter – BTA 123m²

Bygget er utformet som en mindre hall med mesanin på ca 20m² gulvareal og tilhørende kontor under. Den er knyttet til fellesbygg og produksjonshallen for mur og betong. Bygget tilrettelegges for gjennomføring av ulike sikkerhets- og sertifiseringskurs som en del av opplæringsløpet. Dette omfatter blant annet stillasbygging, kransertifisering, kurs i lasting og sikring, arbeid i høyden og varmearbeid.

Flisfyringsanlegg – BTA 45 m² - opsjon

På gavlveggen til den store hallen mot vest vurderes det etablert et flisfyringsanlegg for håndtering og utnyttelse av trevirke fra egen produksjon, samt eventuelt trevirke fra andre skoler i Kristiansandsregionen. Det pågår dialog med Å Energi Varme om mulige løsninger for å utnytte eget trevirke som brensel, med mål om å redusere miljøbelastningen og forbedre anleggets miljøregnskap. Etablering av flisfyringsanlegget inngår foreløpig som en opsjon i prosjektet.

Lagerbygg - BTA 195 + 115m²

Disse arealene er planlagt til lagring av materialer, byggeelementer, avfall, parkering av elektriske trucker samt pakking og klargjøring av byggematerialer. Råvarer og byggematerialer til produksjonen vil i hovedsak bli mottatt og håndtert i disse arealene. Bygget planlegges oppført over to etasjer, hvor 2. etasje har et noe mindre areal enn 1. etasje. Det vurderes en løsning hvor deler av bygget utføres som et lukket areal med vegger, mens andre delen holdes åpen.

Bygningsvolum og arkitektonisk uttrykk

Arkitekturen på Dalane preges i hovedsak av generiske haller og kontorbygg som fremstår som store, dominerende bygningsmasser. Området består i stor grad av store industrihaller og enkle konstruksjoner med et til dels temporært preg.

Bygningsvolumet av 2 haller er langstrakt og har innvendige mål på 60 x 20m, orientert i vest-øst retningen. Langs sørfasaden er fellesbygget og sikkerhetstreningssenteret plassert med direkte forbindelse til hallene.

Gulvnivået i 1. etasje legges på kote +28,0. For hallene kan det tillates en overskridelse av regulert byggehøyde på inntil 1,0 meter. Dette vil innebære behov for dispensasjon i byggesøknad.

Det er lagt opp til et arkitektonisk uttrykk for praksisbygget som harmonerer med og viderefører uttrykket i bussanlegget på nabotomten. Fasadene vil gjenspeile byggets ulike funksjoner. Fasadene på fellesbygget og STS-bygget består hovedsakelig av vertikal trekledning i brunfarge. Det er tenkt at hallene utføres med grå stålsandwich-elementer, med innslag av translusente fasadeplater i øvre deler av hallveggene. Takene bør ha en slak fall og tekkes med takbelegg.

Den modulære og rasjonelle konstruksjonen uttrykkes i fasaden. Hallens og STS-byggets gavlfasade vender visuelt mot Setesdalsveien og vil få derfor en mer bearbeidet og variert utforming med tanke på vindusfelter og overganger mellom ulike overflater. Denne fasaden blir aktuelt for plassering av skolens skilt.

Lyd og akustiske forutsetninger

Tomten er påvirket av støy fra Rv. 9, Sørlandsbanen og omkringliggende virksomhet, og ligger delvis innenfor gul og rød støysone. Innendørs lydnivå forventes ivaretatt gjennom tilpassede fasade- og vinduskonstruksjoner.

Det er særlig risiko knyttet til flanketransmisjon mellom produksjonshaller, sikkerhetstreningssenter og fellesbygg. Hallene vil også kreve omfattende lydabsorberende tiltak for å oppnå tilfredsstillende romakustikk.

Branntekniske forutsetninger

Brannkonseptet er fortsatt i en tidlig fase. Det legges foreløpig til grunn at produksjonshallene og sikkerhetstreningssenteret (STS) etableres som én felles branncelle med brannskille med brannmotstand EI 60 mot fellesbygget og lagerbygg.

Bærende konstruksjoner

Produksjonshallene og STS hallen er tenkt utført av stål søyler og gitterdragere i stål med fall samt korrugerte stålplate i tak. Skinnebjelker til traverskranen er lagt fra søyle til søyle. Tekniske føringer i gitterdragere foretrekkes. Mesanindekkene utføres hovedsakelig med hulldekkeelementer (HD-elementer), mens tre bjelkelag kan benyttes i områder med mindre belastning. Gulvene i hallene skulle dimensjoneres for høye laster og være robuste med hensyn til sterk og langvarig slitasje.

Det er planlagt å montere 2 stk. traverskraner, én traverskran i hver hall. Hver traverskran vil være utstyrt med 2 løpekatter med en kapasitet på 3,2 tonn hver, tilsvarende en samlet maksimal løftekapasitet på 6,4 tonn per traverskran.

Fellesbygget er tenkt oppført med hulldekkeelementer som etasjeskillere, understøttet av et bæresystem i stål over alle tre etasjer. Stålsøyler og bjelker brannisoleres og bygges inn i lette innervegger.

Alle fundamenter og ringmurer er planlagt utføre i betong, prefabrikkert eller plasstøpt. Det er lagt inn punktfundamenter for søyler og sålefundamenter for betongvegger.

Trinnvis gjennomføring / samarbeid med bransjen

Et mulig gjennomføringsscenario er å samarbeide med bransjen om etablering av fundamenter, grunnmurer, gulv på grunn og betongvegger. Stål- og/eller betongkonstruksjoner monteres av entreprenør, mens på selve montering av hulldekker kan elevene også bidra der dette er hensiktsmessig og gjennomførbart.

Ytterveggene i produksjonshallene kan deretter oppføres av en ekstern entreprenør, eksempelvis med bruk av stål sandwichelementer. Betong- og murelever kan involveres i relevante deler av gjennomføringen som en del av den praktiske opplæringen.

Etter at produksjonshallen er ferdigstilt, vil Tangen videregående skole i hovedsak stå for montering av tre elementer produsert i den nye praksishallen. Det er tenkt å benytte de elementene ved oppføringen av yttervegger på fellesbygget og STS-bygget. Her vil Tangen videregående skole dermed kunne ivareta de fleste fagdisiplinene i egen regi, med unntak av elektroarbeider.

Stor egeninnsats fra elevene vil kunne medføre lengre gjennomføringstid, men arbeidsgruppen vurderer at byggingen av bygget vil gi elevene en verdifull og realistisk praksisarena med stort læringsutbytte.